

Колумна Вилфреда Мартенса: “Разговори који почињу данас могу трасирати пут за европску будућност БиХ”

Представници главних политичких странака Босне и Херцеговине састају се данас како би наставили разговоре започете у обећавајућем тону на Влашићу прије двије седмице. Уколико ови разговори буду успјешни, тиме би се уклонила једна од малобројних преосталих препрека, и БиХ би већ крајем овог мјесеца могла добити зелено свијетло за почетак преговора са Европском унијом о Споразуму о стабилизацији и придруживању. То би био значајан корак напријед на путу ове земље ка пуноправном чланству у Европској унији.

У својим иступима, увијек сам био веома јасан у погледу сврхе реформе полиције. Дакле, не ради се у првом реду о испуњавању критерија за улазак у Европску унију. Ради се о томе да БиХ треба учинити сигурнијим мјестом за живљење, као и о потреби смјештања криминалаца иза решетака. Исто тако, ради се о заустављању поражавајућег пораста корупције и криминала, те о исплаћивању пристојних накнада полицајцима и осигуравању ресурса који су им неопходни за ефикасан рад.

Ради се о уклањању политике из рада полиције и о увођењу професионализма у рад полиције.

Међутим, важност секундарног циља – испуњавања критерија Европске уније – се једноставно не може довољно нагласити.

Уколико разговори који данас почињу у Сарајеву буду неуспјешни, политичари ове земље ће тиме задати страхан ударац надама, и то оправданим надама, сваког мушкарца, жене и дјетета у БиХ. Тиме ће Босни и Херцеговини затворити врата Европе.

Пролазом кроз та врата отвара се будућност за ову земљу, у којој већ уживају грађани Словеније. То је будућност која омогућује стварну и значајну корист за грађане која се огледа у бољем животном стандарду, већем степену безбједности, слободи путовања, те у већем обиму инвестиција у нова радна мјеста и индустрију.

Бруто домаћи производ Словеније по глави становника је 1994. године износио 10.670 еура, и предвиђено је да ће та бројка ове године износити 19.090 еура. Овај скоро удвостручени износ стварног новца у џеповима грађана се може директно повезати са реформама које доноси прикључење Европској унији, као и са значајним привилегијама у областима трговине и инвестиција које су резултат пуноправног чланства. Бруто домаћи производ у Словенији и Чешкој Републици је већ прерастао бруто домаћи производ Грчке, гледано из перспективе куповне моћи становништва.

Кроз историју проширења Европске уније, показало се да су економије појединих земаља које су биле релативно заостале, нпр. Ирске, Грчке, Шпаније и Португала, доживјеле најбржи напредак. Ирска је у периоду од само 15 година прешла пут од једне од најсиромашнијих до једне од најбогатијих европских земаља. БиХ се може прикључити на овај брзи колосијек ка просперитету – може промијенити своју стварност којом сада доминирају сиромаштво, криминал и политички неуспјеси, и претворити је у стварност обиљежену просперитетом, сигурношћу и политичким успјесима.

Да би се то десило разговори који данас почињу у Сарајеву морају успјети.

Шта је то што политичари требају урадити како би остварили успјех?

Требају гледати даље од краткорочне политичке добити. Нико од политичара који учествују у данашњим разговорима у Сарајеву нема право да ускрати грађанима БиХ будућност коју они

очајнички желе и коју истински заслужују, а то је просперитетна будућност у Европи.

Требају постићи споразум о полицијском систему у којем се све законодавне и буџетске власти налазе на државном нивоу, у којем су полицијске регије одређене према критерију функционалности, и у којем нема политичког уплитања у оперативни рад полиције.

Осим тога, Европска унија није усамљена у овим жељама – већина грађана Босне и Херцеговине има исте жеље.

Споразум који постигну ће несумњиво бити сложен, али постизање овог споразума засигурно не излази из оквира њихових политичких или административних власти. Сада је право вријеме за пажљиво, разумно и дисциплиновано преговарање, а не за политички егзибиционизам.

Ја лично долазим из једне мале земље чланице Европске уније која има сложен систем владавине, и већ годину радим на изналажењу праведног и ефикасног рјешења за питање успоставе модерног полицијског система у БиХ у складу са европским стандардима.

И знам да се овај споразум може постићи.

Коначно, први ћу пружити руку и тим гестом показати своју захвалност и упутити честитке политичким лидерима када успију ријешити преостале несугласице, и када тиме отклоне велику препреку за европску будућност БиХ. Грађани Босне и Херцеговине им неће задуго опростити уколико у томе не успију.